

NARODOWY
BANK POLSKI

Maj 2025 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Maj 2025 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2025 r.

Materiał opracował:
Departament Zagraniczny
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej

Autorzy:
Małgorzata Kloc-Konkołowicz
Wiktoria Matyska
Martyna Migąła
Dorota Młyńska
Agnieszka Popiołkowska
Adrian Przerywacz
Małgorzata Siemaszko
Joanna Surąła

Redakcja:
Magdalena Gąsior

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com

Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2025

Spis treści

Najważniejsze w numerze	4
1. Komisja Europejska	5
1.1. REPowerEU Roadmap – plan całkowitego zaprzestania importu rosyjskich surowców energetycznych	5
1.2. Piąta emisja obligacji UE w 2025 r.	5
1.3. Wiosenne prognozy gospodarcze	6
1.4. Nowe porozumienia o współpracy między UE a Wielką Brytanią	7
1.5. Publikacja strategii na rzecz jednolitego rynku	8
1.6. Publikacja czwartego pakietu uproszczeń w przepisach – Omnibus IV	8
1.7. Unijna strategia na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up	9
2. Eurogrupa	11
2.1. Posiedzenie Eurogrupy 12 maja	11
3. Rada Unii Europejskiej	12
3.1. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 13 maja	12
3.2. Przyjęcie rozporządzenia ustanawiającego SAFE	12
4. Europejski Bank Centralny	14
4.1. Aktualizacja Przewodnika dotyczącego zasięgania przez władze krajowe opinii EBC w sprawie projektowanych przepisów prawnych	14
4.2. Raport o stabilności finansowej w strefie euro	14
4.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	15
5. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	16
5.1. Raport ws. oceny skutków rozszerzenia ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji na sekurytyzacje syntetyczne	16
6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	18
6.1. Raport roczny z działalności za 2024 r.	18
6.2. Publikacja danych dotyczących systemów gwarantowania depozytów	19
Zapowiedzi wydarzeń w czerwcu	20
Spis skrótów	21

Najważniejsze w numerze

- **Publikacja strategii na rzecz jednolitego rynku**

Komisja Europejska (KE) przedstawiła 21 maja 2025 r. strategię na rzecz uproszczenia i wzmocnienia jednolitego rynku europejskiego. Strategia ta obejmuje działania ukierunkowane na ograniczenie istniejących barier dla handlu i inwestycji wewnątrz Unii Europejskiej (UE), uproszczenie przepisów regulujących funkcjonowanie jednolitego rynku oraz wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

[więcej w pkt 1.5](#)

- **Raport o stabilności finansowej w strefie euro**

Europejski Bank Centralny (EBC) opublikował kolejną edycję raportu na temat stabilności finansowej w strefie euro. Stwierdził w nim, że główne zagrożenia dla systemu finansowego strefy euro wynikają z niestabilności otoczenia geopolitycznego, w tym nieprzewidywalności polityki celnej USA, która wywołała gwałtowne reakcje rynków finansowych, a w dłuższej perspektywie może przyczynić się do spowolnienia gospodarczego.

[więcej w pkt 4.2](#)

1. Komisja Europejska

1.1. REPowerEU Roadmap – plan całkowitego zaprzestania importu rosyjskich surowców energetycznych

KE [przedstawiła](#) 6 maja br. plan całkowitego zaprzestania importu rosyjskich surowców energetycznych – [REPowerEU Roadmap](#)¹. Plan przewiduje dziewięć działań, które obejmują m.in. stopniowe zakończenie importu gazu (zarówno sprowadzanego rurociągiem, jak i w postaci LNG) oraz ropy naftowej przez państwa członkowskie UE do końca 2027 r., działania mające na celu dalsze ograniczenie nielegalnych transportów morskich rosyjskiej ropy oraz wygaszenie importu materiałów i usług jądrowych.

Zgodnie z planem REPowerEU Roadmap państwa członkowskie UE będą zobowiązane do dokładnego monitoringu ilości gazu importowanego z Rosji, a także przygotowania do końca bieżącego roku narodowych planów zawierających terminy wycofywania się z importu rosyjskich surowców energetycznych oraz propozycje działań wspierających unijny cel całkowitego zaprzestania importu z Rosji gazu, ropy, uranu i usług związanych z paliwem jądrowym.

W czerwcu 2025 r. KE przedstawi propozycje konkretnych aktów legislacyjnych służących realizacji REPowerEU Roadmap.

1.2. Piąta emisja obligacji UE w 2025 r.

Dnia 13 maja 2025 r. KE [wyemitowała](#) nowe obligacje 20-letnie o wartości 7 mld euro z terminem zapadalności w październiku 2045 r. Pozyskane w ten sposób środki zostaną wykorzystane do sfinansowania programu odbudowy gospodarczej i transformacji ekologiczno-cyfrowej Next Generation EU (NGEU) oraz wsparcia UE dla Ukrainy.

Przeprowadzona emisja obligacji była piątą transakcją w ramach planu finansowania na pierwsze półrocze 2025 r. Przewidziano w nim emisję obligacji UE o łącznej wartości 90 mld euro. Do końca maja 2025 r. KE zgromadziła łącznie 70,1 mld euro z emisji obligacji UE dzięki przeprowadzeniu pięciu transakcji konsorcjalnych, z których pozyskano 46 mld euro, oraz pięciu aukcji obligacji na kwotę 24,1 mld euro.

¹ Poprzednikiem REPowerEU Roadmap jest plan zmniejszenia zależności od rosyjskich surowców [REPowerEU Plan](#), ogłoszony w maju 2022 r. (por. [PSE z marca 2022 r.](#) oraz [PSE z kwietnia–czerwca 2022 r.](#)). Zgodnie z [informacją](#) KE udział importu gazu z Rosji do UE zmniejszył się z 45% w 2021 r. do 19% w 2024 r., zaś importu ropy – z 27% w 2022 r. do 3% obecnie.

1.3. Wiosenne prognozy gospodarcze

W opublikowanych 19 maja br. [wiosennych prognozach gospodarczych](#) KE nieznacznie obniżyła dynamikę wzrostu PKB w UE i w strefie euro na lata 2025–2026 w porównaniu z jesiennymi prognozami z listopada 2024 r. Jest to wynikiem przede wszystkim osłabienia globalnych perspektyw handlowych i zwiększenia niepewności w zakresie polityki handlowej. Oczekuje się, że w 2025 r. realny PKB wzrośnie o 1,1% w UE oraz o 0,9% w strefie euro, natomiast w 2026 r. wzrost gospodarczy przyspieszy do 1,5% w UE oraz 1,4% w strefie euro w związku z dalszym wzrostem konsumpcji i ożywieniem inwestycji. W odniesieniu do inflacji przewiduje się dalszy jej spadek w kolejnych latach. W UE inflacja obniży się z 2,6% w 2024 r. do 2,3% w 2025 r. oraz 1,9% w 2026 r., natomiast w strefie euro zmniejszy się z 2,4% w 2024 r. do 2,1% w 2025 r. oraz 1,7% w 2026 r.

W dokumencie zwrócono uwagę na dobrą sytuację na rynku pracy. Szacuje się, że w 2026 r. stopa bezrobocia spadnie do rekordowo niskiego poziomu 5,7% w UE oraz 6,1% w strefie euro. W latach 2025–2026 będzie obserwowany dalszy wzrost płac, choć mniejszy niż w 2024 r. KE prognozuje także nieznaczny wzrost deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych zarówno w UE, jak i w strefie euro. Wskaźnik ten wzrośnie w UE z 3,2% PKB w 2024 r. do 3,3% PKB w 2025 r. i 3,4% PKB w 2026 r. W strefie euro deficyt zwiększy się z 3,1% PKB w 2024 r. do 3,2% PKB w 2025 r. i 3,3% PKB w 2026 r. Jednocześnie szacuje się, że relacja zadłużenia do PKB będzie również wzrastać: w UE z 83,2% PKB w 2025 r. do 84,5% PKB w 2026 r., a w strefie euro z 89,9% PKB w 2025 r. do 91% PKB w 2026 r.

KE podkreśliła podwyższoną niepewność związaną z napięciami w handlu światowym i ryzyko pogorszenia się perspektyw gospodarczych. Dalsza fragmentacja światowego handlu może spowolnić wzrost PKB i ożywić presję inflacyjną. Ponadto na pogorszenie się wzrostu gospodarczego stale mają wpływ występujące coraz częściej klęski żywiołowe związane z klimatem. Pozytywnie na perspektywy wzrostu PKB mogłyby natomiast oddziaływać: dalsze zmniejszanie napięć handlowych UE–USA, szybsza ekspansja handlu UE z innymi krajami, w tym w efekcie nowych umów o wolnym handlu, oraz wzrost wydatków na obronę. Odporność gospodarki UE wzmocniłoby przyspieszenie reform mających na celu poprawę konkurencyjności, takich jak pogłębienie jednolitego rynku i rozwój unii oszczędności i inwestycji, a także uproszczenie przepisów.

Prognozy gospodarcze dla Polski na lata 2025–2026:

- wzrost PKB: 3,3% w 2025 r., 3,0% w 2026 r.;
- inflacja (HICP): 3,6% w 2025 r., 2,8% w 2026 r.;
- stopa bezrobocia: 2,8% w 2025 r., 2,8% w 2026 r.

1.4. Nowe porozumienia o współpracy między UE a Wielką Brytanią

W dniu 19 maja br. w Londynie odbył się szczyt przywódców Zjednoczonego Królestwa i Unii Europejskiej. Jego celem było ustalenie planu dalszej współpracy między UE a ZK. O wyniku spotkania strony poinformowały we [wspólnym oświadczeniu](#).

Podczas szczytu zawarto porozumienie o współpracy ([Common Understanding](#)) dotyczące m.in. handlu, rybołówstwa, energii, bezpieczeństwa i migracji. W ramach uzgodnień strony zagwarantowały pełny wzajemny dostęp do terenów połowowych przez kolejne 12 lat, tj. do czerwca 2038 r. (dotychczasowe ustalenia, zawarte w Porozumieniu o handlu i współpracy, umożliwiały dostęp do wód jedynie do 30 czerwca 2026 r.). Uzgodniono także, że będzie kontynuowany bezcłowy handel produktami stalowymi. Common Understanding obejmował również decyzję o powołaniu w przyszłości wspólnego obszaru sanitarnego i fitosanitarnego, który umożliwi zarówno Wielkiej Brytanii, jak i Unii Europejskiej przewóz zwierząt, roślin oraz produktów rolno-spożywczych bez kontroli sanitarnych i znacząco zmniejszy obciążenia administracyjne dla eksporterów. Warunkiem jest tzw. dynamiczna zbieżność norm, czyli stałe dostosowywanie norm brytyjskich do unijnych standardów jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony konsumentów. Decyzja ta ułatwi też przepływ towarów rolnych między Irlandią Północną a pozostałym terytorium Wielkiej Brytanii.

W ramach porozumienia przedłużono także na czas nieokreślony dotychczasową współpracę w zakresie energii. Strony opracują ponadto warunki udziału ZK w unijnym rynku energii elektrycznej oraz będą dążyć do powiązania obydwu systemów handlu emisjami (Emission Trading Systems, EU ETS i UK ETS), co umożliwi również wzajemne wyjątki i zwolnienia w ramach mechanizmów dostosowania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (*carbon border adjustment mechanisms*: EU CBAM i UK CBAM).

Strony zawarły też partnerstwo w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony ([Security and Defence Partnership](#)), dzięki czemu współpraca między UE i ZK zostanie zacieśniona m.in. w zakresie pomocy Ukrainie, przemysłu zbrojeniowego, europejskich i światowych inicjatyw obronnych, przeciwdziałania terroryzmowi i rozpowszechnianiu broni masowego rażenia, a także w zakresie zarządzania kryzysowego, cyberbezpieczeństwa i ochrony infrastruktury krytycznej. Zjednoczone Królestwo uzyska dostęp do udziału w zamówieniach zbrojeniowych w ramach Instrumentu na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy (Security Action for Europe, SAFE).

Uczestnicy szczytu porozumieli się także w sprawie ułatwień dla wymiany ludzi młodych. ZK będzie dążyć do przyłączenia się do unijnego programu Erasmus+. Opracuje także wspólnie z UE szczegóły nowego programu YES (Youth Experience Scheme), który umożliwi – pod pewnymi warunkami – pobyt, pracę oraz studiowanie młodych osób na terytorium partnera.

Szczyty przywódców UE i ZK będą się odbywać co rok, a przedstawiciele dyplomatyczni co pół roku będą się spotykać w celu omówienia bieżących spraw związanych z bezpieczeństwem i polityką zagraniczną. Będą również organizowane regularne spotkania na wysokim szczeblu poświęcone kwestiom strategicznym, w szczególności dotyczącym gospodarki i handlu, a także spraw wewnętrznych i wymiaru sprawiedliwości.

1.5. Publikacja strategii na rzecz jednolitego rynku

KE [opublikowała](#) 21 maja br. strategię na rzecz prostszego, efektywniejszego i silniejszego jednolitego rynku. W dokumencie określono działania mające na celu wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) działających na jednolitym rynku europejskim, a także ograniczenie istniejących barier utrudniających handel i inwestycje wewnątrz UE.

Opublikowana strategia koncentruje się na następujących priorytetach:

- usunięcie dziesięciu najbardziej szkodliwych barier, ograniczających swobodny przepływ towarów i usług oraz utrudniających przedsiębiorstwom i obywatelom pełne wykorzystanie jednolitego rynku europejskiego; bariery te zostały zidentyfikowane na podstawie konsultacji z zainteresowanymi stronami i obejmują m.in. skomplikowane zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej, skomplikowane przepisy UE, ograniczone uznawanie kwalifikacji zawodowych, restrykcyjne i rozbieżne krajowe przepisy dotyczące usług oraz uciążliwe przepisy dotyczące delegowania pracowników;
- nadanie nowej dynamiki europejskiemu sektorowi usług m.in. przez unowocześnienie przepisów dotyczących usług budowlanych i pocztowych, ułatwienie świadczenia usług związanych z przemysłem oraz wspieranie działań państw członkowskich na rzecz deregulacji usług biznesowych;
- wspieranie rozwoju sektora MŚP m.in. za pomocą sieci pełnomocników do spraw MŚP, która będzie promować środki ułatwiające działalność MŚP w handlu transgranicznym, a także przez wprowadzenie „identyfikatora MŚP”, tj. internetowego narzędzia weryfikacji statusu MŚP;
- uproszczenie istniejących przepisów oraz promowanie cyfryzacji w celu obniżenia kosztów administracyjnych ponoszonych przez przedsiębiorstwa;
- zwiększenie politycznej odpowiedzialności wszystkich państw członkowskich za jednolity rynek europejski – w tym celu każdy kraj UE wyznaczy przedstawiciela wysokiego szczebla ds. jednolitego rynku nadzorującego stosowanie unijnych przepisów dotyczących jednolitego rynku.

1.6. Publikacja czwartego pakietu uproszczeń w przepisach – Omnibus IV

Dnia 21 maja br. KE [zaproponowała](#) czwarty pakiet uproszczeń (tzw. Omnibus IV) mających na celu zmniejszenie obciążeń regulacyjnych dla przedsiębiorstw. Głównym elementem tego pakietu

jest propozycja utworzenia nowej kategorii przedsiębiorstw, obejmującej małe spółki o średniej kapitalizacji (*small mid-caps*, SMC), czyli podmioty zatrudniające od 250 do 750 osób i mające do 150 mln euro obrotu lub do 129 mln euro aktywów ogółem. KE szacuje, że w całej UE działa prawie 38 tys. takich spółek.

Zgodnie z obecnymi regulacjami zwiększenie przez przedsiębiorstwo zatrudnienia powyżej 250 pracowników skutkuje zaliczeniem firmy do kategorii dużych przedsiębiorstw, co wiąże się ze znacznym wzrostem obowiązków sprawozdawczych w zakresie zgodności z przepisami UE. W ocenie KE taka sytuacja może zniechęcać firmy do wzrostu i ograniczać konkurencyjność gospodarki europejskiej. Wprowadzenie kategorii małych spółek o średniej kapitalizacji ma na celu zlikwidowanie „klifu regulacyjnego” przez przyznanie takim spółkom dostępu do niektórych korzyści przewidzianych dla małych i średnich przedsiębiorstw. Korzyści te obejmowałyby m.in. możliwość zastosowania szczególnych odstępstw na mocy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych lub uproszczonych przepisów dotyczących prospektu emisyjnego, dzięki czemu notowanie SMC na giełdzie stałoby się prostsze i mniej kosztowne.

Pozostałe kwestie zawarte w pakiecie Omnibus IV dotyczą m.in. zwolnienia z rejestracji fluorowanych gazów cieplarnianych, uproszczenia obowiązków w obszarze prowadzenia rejestrów określonych w RODO dla podmiotów zatrudniających mniej niż 750 pracowników, a także wyeliminowania wymogu dostarczania dokumentów papierowych (deklaracji zgodności z przepisami UE, instrukcji użytkowania itp.) w unijnym prawodawstwie dotyczącym produktów.

1.7. Unijna strategia na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up

Dnia 28 maja br. KE [zainicjowała](#) unijną strategię na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up „[Choose Europe to start and scale](#)”, której celem jest stworzenie dogodnych warunków do zakładania i rozwijania globalnych firm opartych na technologiach.

W strategii określono kluczowe potrzeby start-upów i scale-upów oraz przedstawiono zestaw działań w pięciu głównych obszarach:

- Wsparcie środowiska sprzyjającego innowacjom. Zgodnie ze strategią jednolitego rynku przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up potrzebują zmniejszenia fragmentacji regulacyjnej oraz ograniczenia obciążeń administracyjnych. KE przedstawi wniosek dotyczący 28. reżimu prawnego, który zapewni jednolity zestaw przepisów dla przedsiębiorstw, w tym w obszarze prawa upadłościowego, prawa pracy i prawa podatkowego.
- Lepsze finansowanie. Start-upy i scale-upy potrzebują lepszego finansowania, większego i bardziej zintegrowanego unijnego rynku kapitału wysokiego ryzyka oraz zwiększenia zaangażowania europejskich inwestorów instytucjonalnych. Inicjatywa na rzecz unii oszczędności i inwestycji będzie miała kluczowe znaczenie dla odblokowania większych możliwości finansowania i inwestowania w UE. Jako uzupełnienie tej inicjatywy strategia przewiduje m.in.

rozszerzenie i uproszczenie działań Europejskiej Rady ds. Innowacji oraz uruchomienie europejskiego funduszu na rzecz przedsiębiorstw scale-up.

- Wsparcie ekspansji rynkowej. W strategii przewidziano inicjatywę „Od laboratorium do jednoróżca”, która obejmuje europejskie centra start-upów i scale-upów, w celu łączeniu ośrodków uniwersyteckich w UE, a także działania w zakresie licencjonowania, podziału dochodów oraz udziału kapitałowego odnośnie do instytucji akademickich i wynalazców przy komercjalizacji własności intelektualnej i tworzeniu firm typu spin-off wraz z wytycznymi dotyczącymi zasad pomocy państwa związanych z własnością intelektualną.
- Przyciąganie i zatrzymywanie talentów. Strategia wprowadza inicjatywę „Niebieski dywan” skoncentrowaną w szczególności na edukacji w zakresie przedsiębiorczości oraz na kwestiach zatrudnienia transgranicznego.
- Ułatwianie dostępu do infrastruktury, sieci i usług. W celu skrócenia czasu wprowadzania produktu na rynek i szybszej komercjalizacji proponuje się uproszczenie i harmonizację różnych warunków dostępu do infrastruktury technologicznej i badawczej oraz warunków umownych dla start-upów i scale-upów.

2. Eurogrupa

2.1. Posiedzenie Eurogrupy 12 maja

Podczas [posiedzenia](#) ministrowie państw uczestniczących w unii bankowej wysłuchali – przedstawianych dwa razy w roku – sprawozdań Claudii Buch, przewodniczącej Rady ds. Nadzoru EBC, oraz Dominique’a Laboureixa, przewodniczącego Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji. Zwrócono uwagę na kluczową rolę stabilności finansowej w budowaniu odpornej i konkurencyjnej gospodarki. Wskazano na dobrą kondycję sektora bankowego w Europie, o czym świadczy silna pozycja kapitałowa i płynnościowa banków. Wśród wyzwań wymieniono transformację cyfrową, zagrożenia cybernetyczne, zmiany klimatu oraz konieczność monitorowania wpływu napięć w handlu światowym na sektor. Podkreślono także potrzebę dokończenia reformy ram zarządzania kryzysowego.

Eurogrupa w składzie rozszerzonym (obejmującym przedstawicieli wszystkich 27 państw UE) dyskutowała o sytuacji gospodarczej na świecie i perspektywach makroekonomicznych. W trakcie dyskusji podkreślono, że dzięki odporności i stabilności gospodarczej strefa euro coraz częściej jest postrzegana jako bezpieczna przystań dla inwestorów i innowatorów. Bazując na informacjach przedstawionych przez KE, EBC i prezydencję Rady UE, ministrowie podsumowali również dotychczasowe prace nad cyfrowym euro oraz wymienili poglądy na temat możliwości przyspieszenia postępów w tym obszarze. Ponadto uczestnicy posiedzenia wysłuchali informacji Larsa Klingbeila, niemieckiego ministra finansów, dotyczącej priorytetów gospodarczych nowego rządu w Niemczech (jest to zwyczajowa praktyka w Eurogrupie i odbywa się zawsze wtedy, gdy władzę w państwie strefy euro przejmuje nowy rząd).

3. Rada Unii Europejskiej

3.1. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 13 maja

Podczas [posiedzenia](#) przeprowadzono debatę na temat zaproponowanego przez KE Instrumentu na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy (SAFE). Ministrowie zgodzili się, że należy udzielić pilnego wsparcia europejskiemu przemysłowi obronnemu, a także przedyskutowali budżetowe i gospodarcze aspekty pomocy pożyczkowej dla państw członkowskich, przewidzianej w ramach SAFE.

Ponadto rozmawiano o konkurencyjności unijnej gospodarki, upraszczaniu przepisów oraz sposobach poprawy otoczenia biznesowego. Ministrowie wymienili także poglądy na temat strategii w sprawie unii oszczędności i inwestycji², opublikowanej przez KE w marcu 2025 r. W trakcie dyskusji zwrócono uwagę, że w celu sięgnięcia po źródła finansowania prywatnego i ukierunkowania prywatnego kapitału na produktywnie inwestycje w UE konieczne jest dokończenie budowy jednolitego rynku kapitałowego.

W trakcie posiedzenia przyjęto też decyzje wykonawcze Rady zatwierdzające zmiany w krajowych planach odbudowy (KPO) Hiszpanii, Holandii, Portugalii i Słowacji. Zatwierdzone zmiany dotyczą zmniejszenia obciążeń administracyjnych oraz wdrożenia lepszych rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do niektórych działań zapisanych w tych KPO, które okazały się niewykonalne.

Rada przeprowadziła również dyskusję na temat aktualnych gospodarczo-finansowych skutków napaści Rosji na Ukrainę oraz faktycznego stanu rosyjskiej gospodarki. Ministrowie wypracowali także stanowisko Rady (tzw. podejście ogólne) dotyczące projektu dyrektywy w sprawie przepisów VAT odnoszących się do sprzedaży na odległość towarów importowanych i VAT z tytułu importu. Ponadto polska prezydencja przedstawiła stan prac nad projektami aktów ustawodawczych w dziedzinie usług finansowych.

3.2. Przyjęcie rozporządzenia ustanawiającego SAFE

Dnia 27 maja br. Rada [przyjęła](#) rozporządzenie ustanawiające instrument SAFE, którego celem jest zwiększenie zdolności produkcyjnych europejskiego przemysłu obronnego oraz promowanie wspólnych zamówień państw członkowskich w dziedzinie obronności. Instrument ten został zaproponowany przez KE w opublikowanej w marcu br. białej księdze w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030³.

² Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z marca 2025 r.

³ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z marca 2025 r.

W ramach nowego instrumentu UE zapewni zainteresowanym państwom członkowskim do 150 mld euro w formie pożyczek na korzystnych finansowo warunkach, o długim terminie zapadalności. Aby uzyskać pomoc finansową z SAFE, państwa członkowskie będą musiały opracować krajowe plany inwestycji w europejskim przemyśle obronnym. Pożyczki z SAFE będą przeznaczone na sfinansowanie wspólnych zamówień obronnych, realizowanych przez co najmniej dwa państwa członkowskie lub jedno państwo UE i jedno z państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). We wspólnych zamówieniach finansowanych w ramach SAFE będzie mogła uczestniczyć Ukraina, inne kraje kandydujące do UE oraz państwa takie jak Wielka Brytania, które zawarły z UE partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony. Jednocześnie z uwagi na obecną sytuację geopolityczną i pilną potrzebę masowych inwestycji w sprzęt obronny przez ograniczony czas będzie dopuszczalne finansowanie z SAFE zamówień obronnych realizowanych przez jedno państwo członkowskie.

Rozporządzenie ustanawiające SAFE zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE i weszło w życie 29 maja br.

4. Europejski Bank Centralny

4.1. Aktualizacja Przewodnika dotyczącego zasięgania przez władze krajowe opinii EBC w sprawie projektowanych przepisów prawnych

Dnia 6 maja 2025 r. EBC opublikował zaktualizowany [Przewodnik](#) dotyczący zasięgania przez władze krajowe opinii EBC w sprawie projektowanych przepisów prawnych. Przewodnik stanowi praktyczne wsparcie organów krajowych w wypełnianiu obowiązku konsultowania z EBC zmian do ustawodawstwa krajowego. Dokument opisuje cele i zakres obowiązku zasięgania opinii EBC przez władze krajowe oraz standardową procedurę postępowania. Po raz pierwszy przewodnik został wydany w 2005 r., a następnie zaktualizowany w 2015 r. Obecna wersja uwzględnia zmiany wprowadzone podczas ostatniej dekady. Obejmują one m.in. doprecyzowanie przypadków odstąpienia przez EBC od wydania opinii do zmian w ustawodawstwie krajowym, wyjaśnienie niektórych kwestii dotyczących nadzoru ostrożnościowego na podstawie doświadczeń związanych z jednolitym mechanizmem nadzorczym oraz objaśnienie przypadków nieprzestrzegania obowiązku zasięgania opinii EBC, publikowane w raporcie rocznym EBC.

4.2. Raport o stabilności finansowej w strefie euro

W dniu 21 maja br. EBC opublikował kolejną edycję [raportu](#) o stabilności finansowej w strefie euro. W raporcie wskazano główne zagrożenia dla systemu finansowego wynikające z niestabilności otoczenia geopolitycznego, w tym nagłych zmian cel nakładanych przez USA, skutkujących silnymi reakcjami rynków finansowych na całym świecie oraz zwiększeniem ryzyka spowolnienia gospodarczego.

EBC opublikował kolejną edycję raportu na temat stabilności finansowej w strefie euro. Stwierdził w nim, że główne zagrożenia dla systemu finansowego strefy euro wynikają z niestabilności otoczenia geopolitycznego, w tym nieprzewidywalności polityki celnej USA, która wywołała gwałtowne reakcje rynków finansowych, a w dłuższej perspektywie może przyczynić się do spowolnienia gospodarczego.

Niestabilność polityki celnej USA powoduje wysoką wrażliwość rynków finansowych, a rosnąca niepewność może sprawić, że kolejne korekty będą przebiegały w sposób coraz bardziej nieprzewidywalny. Mimo to rynki strefy euro działały w sposób niezakłócony. Rosnąca wrażliwość mogą pogłębiać nagłe wyprzedaże aktywów przez niektóre niebankowe instytucje finansowe, charakteryzujące się niedopasowaniem płynności oraz wysokim poziomem dźwigni. Utrzymująca się wysoka niepewność może doprowadzić do zahamowania obserwowanego ostatnio nieznacznego ożywienia na rynkach nieruchomości.

Narastające napięcia handlowe przekładają się na słabsze wyniki finansowe przedsiębiorstw w branżach szczególnie wrażliwych na zmiany stawek celnych, co z kolei może doprowadzić do pogorszenia się sytuacji finansowej gospodarstw domowych. Spodziewane jest zatem pogorszenie jakości aktywów banków mających ekspozycje na sektory gospodarki narażone na zmiany cel, jednak system bankowy powinien zaabsorbować wzrost ryzyka kredytowego oraz wyższe koszty tworzenia rezerw dzięki wysokiej rentowności, a także mocnej pozycji kapitałowej i płynnościowej.

Perspektywa słabszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększanie wydatków na obronność mogą pogorszyć sytuację fiskalną zwłaszcza tych państw, które już zmagają się z wysokim deficytem finansów publicznych, niemniej odpowiednio ukierunkowane wydatki mogłyby przyczynić się do pobudzenia gospodarki oraz zapoczątkować długotrwały wzrost. Warunkiem jest jednak równoczesne wdrażanie reform strukturalnych prowadzących do większej konkurencyjności gospodarek europejskich.

W dodatkach analitycznych do tegorocznego raportu skupiono się na ocenie ostatnich wydarzeń na rynkach kryptowalut i ich rosnących powiązań z tradycyjnym sektorem finansowym oraz na analizie zagrożeń wynikających z napięć handlowych i wpływu starzenia się społeczeństwa na stabilność w sektorze finansowym i niefinansowym.

4.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w maju 2025 r. [opinie](#) do:

- projektu rozporządzenia PE i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych w odniesieniu do wymogów dotyczących transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych w ramach wskaźnika stabilnego finansowania netto (CON/2025/9),
- projektu zmian legislacyjnych dotyczących sprawozdawczości i należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CON/2025/10),
- projektu przepisów węgierskich dotyczących odporności podmiotów krytycznych (CON/2025/11) – z inicjatywy własnej EBC,
- projektu zmian węgierskiej ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o Magyar Nemzeti Bank (MNB) dotyczących składu organów decyzyjnych MNB, rachunków skarbowych zarządzanych przez MNB oraz dozwolonej działalności fundacji ustanowionych przez MNB (CON/2025/12).

5. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

5.1. Raport ws. oceny skutków rozszerzenia ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji na sekurytyzacje syntetyczne

W opublikowanym 5 maja 2025 r. [raporcie](#) Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board, ESRB) przedstawiła ocenę skutków rozszerzenia ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji (*simple, transparent and standardised*, STS) na sekurytyzacje syntetyczne⁴. Obowiązek przygotowania przez ESRB takiego raportu wynika z rozporządzenia w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji⁵. ESRB podkreśla, że ożywienie rynku sekurytyzacji jest elementem istotnym dla rozwoju rynków kapitałowych w UE oraz utworzenia unii oszczędności i inwestycji.

W raporcie stwierdzono, że UE jest największym rynkiem sekurytyzacji syntetycznej i odpowiada mniej więcej za 50% światowego rynku. Z kolei wartość syntetycznych sekurytyzacji STS zaczęła gwałtownie rosnąć od 2021 r., kiedy rozszerzono ramy dla STS. Obecnie 40% sekurytyzacji syntetycznej w UE to transakcje spełniające kryteria dla STS. ESRB zauważa także, że rynek syntetycznych sekurytyzacji STS jest silnie skoncentrowany w niewielkiej liczbie dużych banków (10 w 2021 r., 21 w 2022 r. i 17 w 2023 r.), których aktywa stanowią prawie połowę aktywów sektora bankowego UE, przy czym w II kwartale 2024 r. pięć największych podmiotów inicjujących odpowiadało za 58% wartości transakcji syntetycznej sekurytyzacji STS w UE. Należy jednak zwrócić uwagę, że udział syntetycznej sekurytyzacji STS w bilansach banków jest niewielki – pięć największych podmiotów inicjujących poddało tego rodzaju sekurytyzacji około 1% swoich aktywów. Dostawcami ochrony przy tego typu sekurytyzacji są najczęściej fundusze inwestycyjne i emerytalne z siedzibą poza strefą euro (głównie z USA i Wielkiej Brytanii). Ponadto dotychczasowe doświadczenia wskazują, że wskaźniki niewypłacalności kredytów bazowych dla syntetycznej sekurytyzacji STS są bliskie zeru – najwyższy jest wskaźnik dla kredytów konsumenckich, który wynosi 0,7%.

Biorąc pod uwagę przeprowadzone analizy ESRB stwierdziła, że rozszerzenie ram STS na sekurytyzacje syntetyczne nie wywołało znaczącego ryzyka dla stabilności finansowej w UE. Wpływ na to miały następujące czynniki:

⁴ Sekurytyzacja syntetyczna oznacza sekurytyzację, w ramach której przeniesienie ryzyka odbywa się przy użyciu kredytowych instrumentów pochodnych lub gwarancji, a ekspozycje będące przedmiotem sekurytyzacji pozostają ekspozycjami jednostki inicjującej.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012.

- udział syntetycznej sekurytyzacji STS w bilansach banków inicjujących jest niewielki;
- ochrona kredytowa dostarczana w ramach syntetycznej sekurytyzacji STS przez inwestorów prywatnych to ochrona rzeczywista⁶, która ogranicza ryzyko kontrahenta;
- jakość portfeli kredytów podlegających sekurytyzacji wydaje się wysoka (wskaźniki niewypłacalności są bliskie 0%), przy czym należy zauważyć, że dane te pochodzą z okresu, w którym nie było recesji;
- większość ryzyka związanego z syntetyczną sekurytyzacją STS w UE jest transferowana do funduszy inwestycyjnych i emerytalnych spoza strefy euro, co poprawia dywersyfikację geograficzną i sektorową.

ESRB podkreśla, że dalszemu rozwojowi rynku sekurytyzacji musi towarzyszyć odpowiedni monitoring i ocena ryzyka procykliczności (wynikającego np. ze zmiany wag ryzyka lub ryzyka rolowania w przypadku poważnego załamania gospodarczego) oraz wpływu wzajemnych powiązań na proces zarażania i przenoszenia się szoków w ramach systemu finansowego. Zwrócono również uwagę, że jakiegokolwiek propozycje zmian kryteriów dla STS powinny zostać uważnie przeanalizowane pod kątem ich ewentualnego wpływu na stabilność finansową, tak aby nie stały się one źródłem ryzyka systemowego.

⁶ Ochrona przed ryzykiem kredytowym w przypadku sekurytyzacji syntetycznej może być: rzeczywista (ochrona jest zabezpieczona wysokiej jakości dłużnymi papierami wartościowymi lub gotówką, a ryzyko jest przenoszone z wykorzystaniem gwarancji finansowych, kredytowych instrumentów pochodnych lub papierów dłużnych indeksowanych do zdarzeń kredytowych) lub nierzeczywista (ryzyko jest przenoszone z wykorzystaniem swapów ryzyka kredytowego lub gwarancji finansowych bez ustanowionego zabezpieczenia). Żeby spełniać kryteria STS, ochrona dostarczana przez prywatnych inwestorów w ramach sekurytyzacji syntetycznej musi być ochroną rzeczywistą.

6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

6.1. Raport roczny z działalności za 2024 r.

W opublikowanym 20 maja br. [raporcie](#) rocznym Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) przedstawił działania, które podejmował w 2024 r., oraz priorytetowe kierunki prac na 2025 r. W 2024 r. EBA osiągnął znaczne postępy we wdrażaniu reform pakietu Bazylea III w UE, wzmacniając ramy regulacyjne w zakresie bardziej wrażliwego na ryzyko podejścia do wyznaczania wymogów kapitałowych. Poszerzony został także jednolity zbiór przepisów dla sektora bankowego (*Single Rulebook*) dzięki wydaniu przez EBA wytycznych oraz standardów technicznych dotyczących ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego. EBA miał również wkład w realizację strategii Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) przez publikację wytycznych i raportów dotyczących czynników ryzyka dla sektora bankowego w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i ładu korporacyjnego (*environmental, social and governance, ESG*). W dwóch edycjach (wiosennej i jesiennej) raportu z oceny ryzyka (*Risk Assessment Report*) urząd przedstawił wpływ zagrożeń geopolitycznych, spowolnionego wzrostu gospodarczego oraz wysokich stóp procentowych na sektor bankowy oraz na stabilność finansową w UE. EBA zaktualizował także metodykę testów warunków skrajnych, uzupełniając ją o prognozy przychodów z opłat i prowizji oraz podatność na ryzyko rynkowe. Urząd przeprowadził ponadto jednorazowy test warunków skrajnych w zakresie ryzyka klimatycznego związanego ze skutkami wejścia w życie przepisów pakietu legislacyjnego UE „Gotowi na 55” (*„Fit-for-55”*). EBA rozwijał również projekt pozyskiwania, przetwarzania oraz udostępniania danych nadzorczych przez zwiększanie funkcjonalności platformy EUCLID⁷. EBA we współpracy z pozostałymi Europejskimi Urzędami Nadzoru uczestniczył w opracowaniu ram regulacyjnych dotyczących odporności operacyjnej podmiotów finansowych oraz weryfikacji zewnętrznych dostawców krytycznych usług teleinformatycznych. Dodatkowo, w 2024 r. urząd monitorował ryzyko związane z pojawiającymi się innowacjami technologicznymi (zdecentralizowane finanse, rozwój sztucznej inteligencji, kryptoaktywa) oraz opublikował wytyczne w zakresie ochrony konsumentów i przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Jako priorytety prac na 2025 r. wskazano dalsze wdrażanie pakietu Bazylea III oraz rozszerzenie jednolitego zbioru przepisów dla sektora bankowego, wzmacnianie stabilności finansowej z uwzględnieniem przechodzenia na gospodarkę zrównoważoną, rozwijanie infrastruktury informatycznej, w tym uruchomienie portalu z danymi nadzorczymi, rozpoczęcie działań nadzorczych i ochronę konsumenta w ramach rozporządzeń w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora

⁷ EUCLID (European Centralized Infrastructure for Supervisory Data) – stworzona w 2021 r. i rozwijana przez EBA platforma służąca do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych nadzorczych z sektora bankowego w UE.

finansowego (Digital Operational Resilience Act, DORA)⁸ i w sprawie rynków kryptoaktywów (Markets in Crypto-Assets Regulation, MiCA)⁹.

6.2. Publikacja danych dotyczących systemów gwarantowania depozytów

EBA [opublikował](#) 21 maja 2025 r. uaktualnione [dane](#) dotyczące europejskich systemów gwarantowania depozytów (*deposit guarantee schemes*, DGS), tj. informacje o dostępnych środkach finansowych i wartości depozytów gwarantowanych przez poszczególne DGS w UE oraz w EOG według stanu na koniec 2024 r. Zgodnie z Dyrektywą w sprawie systemów gwarancji depozytów (Deposit Guarantee Scheme Directive, DGSD)¹⁰ gwarancją są objęte środki do wysokości 100 000 euro lub równowartości tej kwoty w innych walutach.

W porównaniu ze stanem na koniec 2023 r. wartość depozytów gwarantowanych w bankach w UE zwiększyła się o 3,2% do 8,6 bln euro. Z kolei wartość środków finansowych zebranych w DGS wzrosła w 2024 r. o 11,1% do 79 mld euro. Dane EBA wskazują ponadto, że na koniec 2024 r. wszystkie 33 DGS z państw UE osiągnęło określony w DGSD poziom środków wynoszący 0,8% kwoty gwarantowanych depozytów, który zaczął obowiązywać od 3 lipca 2024 r.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014, (UE) nr 909/2014 oraz (UE) 2016/1011.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937.

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów.

Zapowiedzi wydarzeń w czerwcu

Data	Wydarzenie
4–5 czerwca	posiedzenie Rady Prezesów EBC z decyzją w sprawie polityki pieniężnej
16–19 czerwca	sesja plenarna Parlamentu Europejskiego
17 czerwca	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)
20 czerwca	posiedzenie Rady ds. Gospodarczych i Finansowych
25 czerwca	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)
25–26 czerwca	posiedzenie Rady Prezesów EBC bez decyzji w sprawie polityki pieniężnej
26 czerwca	posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB)
26–27 czerwca	posiedzenie Rady Europejskiej

Spis skrótów

CBAM	<i>carbon border adjustment mechanism</i> , mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO ₂
DGS	<i>deposit guarantee schemes</i> , systemy gwarantowania depozytów
DGSD	Deposit Guarantee Scheme Directive, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów
DORA	Digital Operational Resilience Act, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014, (UE) nr 909/2014 oraz (UE) 2016/1011
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ESG	<i>environmental, social and governance</i> , czynniki w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i ładu korporacyjnego
ESMA	European Securities and Markets Authority, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych
ESRB	European Systemic Risk Board, Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

ETS	Emission Trading Systems, system handlu uprawnieniami do emisji gazów
EUCLID	European Centralized Infrastructure for Supervisory Data, stworzona w 2021 r. i rozwijana przez EBA platforma służąca do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych nadzorczych z sektora bankowego w UE
HICP	<i>harmonised index of consumer prices</i> , zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych
KE	Komisja Europejska
KPO	krajowe plany odbudowy
MiCA	Markets in Crypto-Assets Regulation, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937
MŚP	małe i średnie przedsiębiorstwa
NGEU	Next Generation EU, program odbudowy gospodarczej i transformacji ekologiczno-cyfrowej
PKB	produkt krajowy brutto
SAFE	Security Action for Europe, Instrument na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy
SMC	<i>small mid-caps</i> , małe spółki o średniej kapitalizacji
STS	<i>simple, transparent and standardised</i> , proste, przejrzyste i standardowe sekurytyzacje
UE	Unia Europejska

UK	United Kingdom, Zjednoczone Królestwo
USA	United States of America, Stany Zjednoczone
VAT	<i>value added tax</i> , podatek od wartości dodanej
YES	Youth Experience Scheme, inicjatywa mająca na celu ułatwienie migracji tymczasowej młodym
ZK	Zjednoczone Królestwo

nbp.pl

